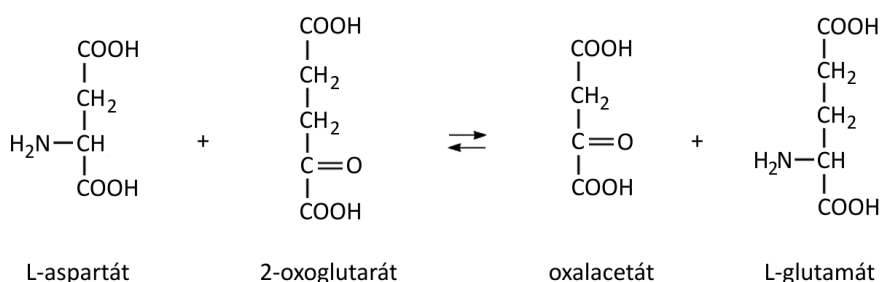

Aspartátaminotransferáza (AST)

AST je buněčný enzym přítomný v řadě tkání, jako jsou srdce, kosterní svaly, ledviny, mozek, játra, pankreas či erythrocyty. Vyskytuje se ve dvou izoformách, cytoplazmatické a mitochondriální. Při poškození buňky se ve zvýšené míře do krve vyplavuje nejprve cytoplazmatický izoenzym, při těžkém poškození se v krvi zvyšuje i aktivita AST z mitochondrií. Stanovení aktivity AST v séru se využívá převážně k posouzení poškození jater.

AST katalyzuje následující reakci:

Referenční hodnoty:

Sérum:

	MUŽI	ŽENY
	0,17 – 0,85 μkat/l	0,17 – 0,60 μkat/l

Klinický význam:

Zvýšení aktivity:

poškození jater

(akutní virová hepatitida, infekční mononukleóza, toxické poškození jater, alkohol-toxická hepatitida, sepse, dekompenzovaná jaterní cirhóza, metastázy do jater aj.)

onemocnění žlučníku a žlučových cest

(cholangitida, biliární kolika)

onemocnění myokardu

(akutní infarkt myokardu, operace srdce, resuscitace)

onemocnění kosterního svalstva

(časné stadium svalové dystrofie, zhmoždění svalů, dlouhotrvající fyzická námaha)

Reyův syndrom, podání morfinu aj.

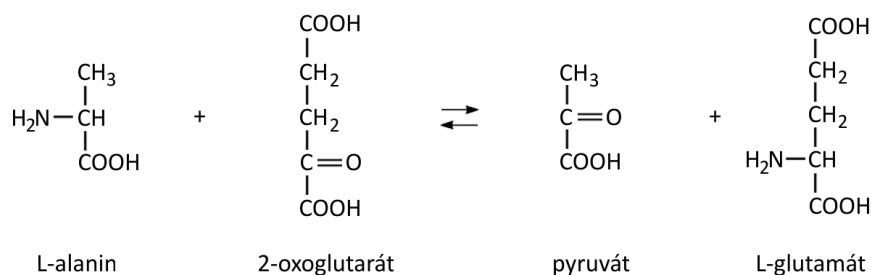
Snížení aktivity:

deficit vitamínu B₆

Alaninaminotransferáza (ALT)

ALT je cytoplazmatický enzym lokalizovaný především v hepatocytech. Při poškození buňky se vyplavuje ve zvýšené míře do krve. Stanovení aktivity ALT v séru se využívá převážně k posouzení poškození jater.

ALT katalyzuje následující reakci:

Referenční hodnoty:

Sérum:

	MUŽI	ŽENY
	0,17 – 0,83 μkat/l	0,17 – 0,58 μkat/l

Klinický význam:

Zvýšení aktivity:

poškození jater

(akutní virová hepatitida, infekční mononukleóza, toxické poškození jater, alkohol-toxická hepatitida, sepse, dekompenzovaná jaterní cirhóza, metastázy do jater aj.)

onemocnění žlučníku a žlučových cest

(cholangitida, biliární kolika)

onemocnění myokardu

(srdeční selhání s městnáním krve v játrech)

Reyův syndrom

terapeutická aplikace hovězího nebo prasečího heparinu aj.

Snížení aktivity:

deficit vitamínu B₆

PRAKTICKÁ ČÁST

ÚKOL: STANOVENÍ AKTIVITY AMINOTRANSFERÁZ AST A ALT V KREVNÍM SÉRU

PRINCIP METODY

Stanovení je založeno na měření absorbance hydrazonů 2-oxoglutarátu a pyruvátu v alkalickém prostředí.

AST katalyzuje přenos aminoskupiny z L-aspartátu na 2-oxoglutarát za vzniku oxalacetátu a L-glutamátu. Vzniklý oxalacetát v silně kyselém prostředí spontánně dekarboxyluje za vzniku pyruvátu.

ALT katalyzuje přenos aminoskupiny z alaninu na 2-oxoglutarát za vzniku pyruvátu a L-glutamátu.

Přírůstek pyruvátu s časem je mírou aktivity AST, ALT. Koncentrace pyruvátu se stanovuje spektrofotometricky ve formě hydrazonu, který vzniká reakcí s 2,4-dinitrofenylhydrazinem v alkalickém prostředí. Stanovení využívá toho, že hydrazon pyruvátu absorbuje mnohem více při 510 nm než hydrazon 2-oxoglutarátu.

POMŮCKY A PŘÍSTROJE

diagnostické soupravy řady BIO-LA-TEST pro stanovení ALT, AST (Erba Lachema s.r.o.), zkumavky, pipeta dělená, pipeta automatická, pipetovací nástavec, kyveta, spektrofotometr SPEKOL 1300

CHEMIKÁLIE

standardní roztok (2 mmol/l pyrohroznán sodný)

2,4-dinitrofenylhydrazin (2,4-DNPH; 1mmol/l roztok v 1 mol/l HCl)

hydroxid sodný

substrát AST (0,1 mol/l L-aspartát; 2 mmol/l 2-oxoglutarát; 0,1 mol/l fosfátový pufr pH 7,4)

substrát ALT (0,2 mol/l DL- α -alanin; 2 mmol/l 2-oxoglutarát; 0,1 mol/l fosfátový pufr pH 7,4)

fyziologický roztok (0,9 % NaCl)

POSTUP

1. Pipetujte do označených zkumavek dle následující tabulky.

	VZOREK zkumavka 1	BLANK zkumavka 2
substrát AST/substrát ALT	250 µl	250 µl
fyzilogický roztok	—	50 µl
<i>Promíchejte a 3 minuty preinkubujte při 37 °C. Poté přidejte:</i>		
vzorek (krevní sérum)	50 µl	—
<i>Promíchejte a přesně 60 minut inkubujte při 37 °C. Poté přidejte:</i>		
2,4-DNPH	250 µl	250 µl
<i>Promíchejte a nechte stát 20 minut při laboratorní teplotě. Poté přidejte:</i>		
roztok NaOH	2,5 ml	2,5 ml
<i>Promíchejte a 10 minut inkubujte při laboratorní teplotě.</i>		
<i>Poté odečtěte absorbanci vzorku při 510 nm proti blanku.</i>		

KALIBRACE

roztok		1	2	3	4	5
výsledná katalytická koncentrace	($\mu\text{kat/l}$)	0,00	0,28	0,56	0,83	1,11

1. Pipetujte do označených zkumavek jednotlivé roztoky v uvedeném pořadí dle následující tabulky.

roztok		1	2	3	4	5
fyzilogický roztok	(ml)	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
substrát AST/ALT	(ml)	0,50	0,45	0,40	0,35	0,30
standardní roztok	(ml)	—	0,05	0,10	0,15	0,20
2,4-DNPH	(ml)	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50

Promíchejte a po 20 minutách přidejte:

roztok NaOH	(ml)	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00
--------------------	------	------	------	------	------	------

Promíchejte a 10 minut inkubujte při laboratorní teplotě.

Poté odečtěte absorbance roztoků č. 2 – 5 při 510 nm proti roztoku č. 1.

- Naměřené hodnoty zapište do předem připravené tabulky.
- Sestrojte kalibrační graf závislosti absorbance na katalytické koncentraci.

NAMĚŘENÉ HODNOTY**KALIBRAČNÍ KŘIVKA**

absorbance (A)	katalytická koncentrace ($\mu\text{kat/l}$)
	0,00
	0,28
	0,56
	0,83
	1,11

TESTOVANÝ VZOREK

absorbance (A)	katalytická koncentrace ($\mu\text{kat/l}$)

GRAFICKÉ VYJÁDŘENÍVYHODNOCENÍ